

Кәсіптік стандарт: «Шитті мақта дайындау және мақтаны бастапқы өңдеу»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:
2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:
  - 1) Шитті мақтаны дайындау – шитті мақтаның сапасы мен санын қабылдау, бағалау, сұрыптау, жинақтау, сақтау және тапсырушылармен есеп айырысу бойынша мақта дайындау пунктінде жүзеге асырылатын жұмыстар кешені
  - 2) Шитті мақтаны мақта талшығына бастапқы өңдеу – шитті мақтаны мақта талшығына, тұқымға, линтке, талшықты қалдықтарға (құрамында улюк бар және құрамында төмен бар) тазарту жөніндегі технологиялық операциялар кешені
  - 3) Шитті мақтаны қайта өңдеу – шитті мақтадан мақта өнімдерін өндіру бойынша процестер мен операциялардың жиынтығы
  - 4) Тұқымды уландырғыштар – тұқымдарды ауру қоздырғыштары мен өсімдік зиянкестерінен дезинфекциялауға және қорғауға арналған препараттар
  - 5) Шикі мақта – бөлінбеген тұқымдары бар талшық
  - 6) Линтеринг – технологиялық операция линтті гинациядан кейін мақта тұқымынан бөлу
  - 7) Джинация – талшықты мақта тұқымынан бөлу процесі
  - 8) Талшықты тазарту – талшықтан ақаулар мен арамшөптерді кетірудің технологиялық операциясы
  - 9) Жетілу коэффициенті – шартты шкала бойынша талшықтың жетілу дәрежесінің сандық көрсеткіші, онда ең жетілмеген талшықтар 0 коэффициентімен, ал шекті жетілген талшықтар 5 коэффициентімен белгіленеді
  - 10) Мақта қабылдау пункті – шитті мақтаны қабылдауға, сақтауға және босатуға арналған мамандандырылған құрылым
  - 11) Мақта өңдеу ұйымы – мақта қолхаттарын бере отырып, қойма қызметі бойынша қызметтер көрсететін, меншік құқығында мақта тазалау зауыты бар заңды тұлға
  - 12) Мақтаның сапасы – стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкестігін айқындайтын мақтаның тұтынушылық қасиеттерінің жиынтығы
  - 13) Мақта талшығы – шикі мақтаны бастапқы өңдеу кезінде алынатын негізгі өнім
  - 14) Мақта талшығының бумасы – техникалық регламенттер мен стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттардың талаптарын сақтай отырып, шитті мақтаны мақта талшығына бастапқы өңдеу нәтижесінде алынған ерекше тәсілмен престелген мақта талшығының белгілі бір көлемі
  - 15) Линт – мақта талшығын мақта тұқымынан бөлгеннен кейін қалған талшықты тұқым жамылғысы
  - 16) Мақта тұқымдары – шикі мақтаны бастапқы өңдеуден алынған мақта жемістері
  - 17) Шитті мақтаның партиясы – сапасы туралы бір ілеспе құжатпен ресімделген бір селекциялық және өнеркәсіптік сұрыптағы, типтегі және сыныптағы шитті мақтаның мөлшері
  - 18) Шитті мақтаны сақтау – шитті мақтаны қабылдау, сақтау және босату жөніндегі технологиялық операциялар кешені
3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады
  - 1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Шитті мақта дайындау және мақтаны бастапқы өңдеу
5. Кәсіптік стандарттың коды: A01161022
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
  - A Ауыл, орман және балық шаруашылығы
  - 01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
  - 01.1 Бір- немесе екіжылдық дақылдарды өсіру
  - 01.16 Тоқыма дақылдарды өсіру
  - 01.16.1 Шитті мақтаны өсіру
  - A Ауыл, орман және балық шаруашылығы
  - 01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
  - 01.1 Бір- немесе екіжылдық дақылдарды өсіру
  - 01.16 Тоқыма дақылдарды өсіру
  - 01.16.2 Тоқыма дақылдарды және олардың тұқымдарын өсіру
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Шитті мақта дайындау және мақтаны бастапқы өңдеу кезінде жұмыстарды ұйымдастырумен және орындаумен айналысатын мақта шаруашылығы саласына жататын кәсіптердің сипаттамасы келтірілген.
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Джин жабдықтарының операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 2) Линтерлік жабдық операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 3) Ағаш өңдеу бойынша кептіргіш жабдықтың операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 4) Шикізат пен талшықтарды престоуші - 3 СБШ-нің деңгейі
- 5) Талшықты материалдарды өңдеу процесін бақылайтын зертханашы - 4 СБШ-нің деңгейі
- 6) Сапаны бақылау жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі
- 7) Инженер-зерттеуші - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Джин жабдықтарының операторы»:			
Топтың коды:	8151-9		
Қызмет атауының коды:	8151-9-017		
Кәсіптің атауы:	Джин жабдықтарының операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	43-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (43-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 22 қаңтардағы № 19 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 24 қаңтарда № 19923 болып тіркелді. Джин жабдығының операторы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Талшықты материалдарды өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8159-9-024 - Линтерлік жабдықтың операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шитті мақтаны джинирлеу процесін қамтамасыз ету және мақта талшығын алу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шитті мақтаны джинирлеу процесін және Джин батареясының жұмыс қабілеттілігін қамтамасыз ету 2. Техникалық шарттардың нормативтік талаптарына сәйкес мақта талшығын алуды қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Шитті мақтаны джинирлеу процесін және Джин батареясының жұмыс қабілеттілігін қамтамасыз ету	Дағды 1: Мақта тұқымын берілген режимде талшықтан бөлу	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Берілген режимде Ара мен білік джиндерінде джинация процесін бақылау. 2. Джин машиналары мен механизмдерінің жұмыс режимін басқару. 3. Джиндердің ауа камераларында статистикалық қысымды қамтамасыз етіңіз. 4. Берілген норма шегінде талшықтың төменгі және жоғарғы түсірілімі бар камералар үшін саптамадан шыққан кезде ауа жылдамдығын қамтамасыз ету. 5. Ауыстыру торлар мен аралар. 6. Техникалық ақауларды жою. 7. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау. 	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі модификациядағы негізгі Джин жабдығының құрылымы мен дизайны. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықты пайдалану ережесі. 3. Әр түрлі модификациядағы мақта талшығын тазартқыштардың конструкциялары. 4. Гиндердің, талшықты тазартқыштардың және конденсаторлардың техникалық сипаттамалары. 5. Гиндердің, талшықты тазартқыштардың және конденсаторлардың кинематикалық схемасының бөлшектері мен тораптары. 6. Джиндердің, талшықты тазартқыштар мен конденсаторлардың мүмкін ақаулары, оларды жою әдісі. 7. Джин-талшықты тазалау батареясының аэродинамикалық режимін жүргізу және баптау әдістемесі. 8. Ара тістерінен талшықты жақсы алу және оны талшықты бұрмада тасымалдау қамтамасыз етілетін жағдайлар. 9. Қызмет көрсетілетін машиналардың жұмыс органдары арасындағы саңылаулардың шамалары. 10. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар. 11. Жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 12. Неке түрлері, оның алдын алу және жою әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Джин батареясына, біріктірілген технологиялық және қосалқы жабдыққа қызмет көрсету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джинсы мен қосалқы жабдықтың жұмыс режимін таңдаңыз. 2. Джиндердің тамақтануын реттеуді басқарыңыз. 3. Шитті мақтаның біркелкі түсуін көзбен бағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақтаны бастапқы өңдеу технологиясы. 2. Джинсы техникалық сипаттамалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Техникалық шарттардың нормативтік талаптарына сәйкес мақта талшығын алуды қамтамасыз ету	Дағды 1: Джинирлеу процесінде тұқымға зақым келтірместен және Қалдықтардың пайда болуынсыз тұқымнан талшықтың толық алынуын қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дж өзге Жабдықтың технологиялық жұмыс режимін сақтау. 2. Джин жабдығын тұрақты ақаусыз ұстау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы және жұмыс принципі. 2. Жабдықтарды техникалық пайдалану ережелері және қауіпсіздік шаралары. 3. Мақта-шикізат, талшық, тұқымдар мен қалдықтарға арналған техникалық стандарттардың мазмұны.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жекелеген гинирлеу ақауларының пайда болуын және Жабдықтың технологиялық режимін сақтауды болдырмау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джинацияның негізгі ақауларын ажыратыңыз: талшықты тері, жыртылған және сынған талшық, түйіндер, бұйралар, флагелла, тері, сынған тұқымдар, шатырлы тұқымдар. 2. Минералды және органикалық қоспаларды ажыратыңыз.

		Білімдер:	
		1. Джинация процесінде пайда болуы мүмкін негізгі ақаулардың түрлері мен себептері. 2. Жабдықтың технологиялық режимін реттеу және ақауларды жою ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Типтік практикалық міндеттерді шешуде дербестік көрсете отырып, басшылық етудегі қызмет. Басшының алға қойған міндетіне сүйене отырып, өз қызметін жоспарлау.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Сапаны бақылау зертханашысы	
	5	Учаске шебері	
10. Кәсіптің карточкасы «Линтерлік жабдық операторы»:			
Топтың коды:	8159-9		
Қызмет атауының коды:	8159-9-024		
Кәсіптің атауы:	Линтерлік жабдық операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	43-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (43-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 22 қаңтардағы № 19 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 24 қаңтарда № 19923 болып тіркелді. Линтерлік жабдық операторы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Талшықты материалдарды өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8151-9-017 - Джин жабдығының операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мақта тұқымын линтерлеу процесін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тұқымдарды линтерлеу процесін және линтерлік Жабдықтың жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету 2. Шитті мақтаны өңдеудің техникалық шарттары нормативтерінің талаптарына сәйкес мақта тұқымын алуды қамтамасыз ету.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тұқымдарды линтерлеу процесін және линтерлік Жабдықтың жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету	Дағды 1: Мақта тұқымын линтерлеу процесі	Машықтар:	
		1. Берілген режимде линтерлеу процесін бақылау. 2. Линтер машиналары мен механизмдерінің жұмыс режимін басқару. 3. Қажетті режимге линтерлі және онымен жұптастырылған технологиялық және қосалқы жабдықты теңшеу 4. Ауыстыру торлар мен аралар. 5. Техникалық ақауларды жою. 6. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі модификациядағы негізгі Линтер жабдықтарының құрылымы мен жұмыс принципін білу. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықты пайдалану ережесі. 3. Мақта тұқымын линтерлеу процесінің сандық және сапалық сипаттамалары. 4. Принтерлер мен линт тазалағыштардың техникалық сипаттамалары. 5. Линтерлер мен линт тазартқыштардың кинематикалық схемасына арналған бөлшектер мен түйіндер. 6. Линтерлер мен линт тазалағыштардың ықтимал ақаулары, оларды жою әдісі. 7. Ара тістерінен талшықты жақсы алу және оны талшықты бұрмада тасымалдау шарттарын білу. 8. Қызмет көрсетілетін машиналардың жұмыс органдары арасындағы саңылаулардың шамасын білу. 9. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар. 10. Жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 11. Неке түрлері, оның алдын алу және жою әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Линтерлердің аккумуляторына, біріктірілген технологиялық және қосалқы жабдыққа қызмет көрсету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Линтерлер мен қосалқы жабдықтардың жұмыс режимін таңдаңыз. 2. Линтерлердің қоректенуін реттеуді басқару. 3. Мақта тұқымдарының біркелкі түсуін көзбен бағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақтаны бастапқы өңдеу технологиясын білу. 2. Принтерлердің техникалық сипаттамаларын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Шитті мақтаны өңдеудің техникалық шарттары нормативтерінің талаптарына сәйкес мақта тұқымын алуды қамтамасыз ету.</p>	<p>Дағды 1: Линтерлеу процесінде тұқымға зақым келтірместен линттің толық алынуын қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Линтерлердің жұмыс режимін реттеңіз. 2. Аралау цилиндрлерін ауыстырыңыз. 3. Машиналар мен механизмдердің жұмыс процесінде анықталған кішігірім ақауларды жою. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Машиналар мен механизмдердің ең оңтайлы жұмыс режимдері. 2. Негізгі параметрлерді реттеу әдістері. 3. Қызмет көрсетілетін машиналардың жұмыс органдары арасындағы саңылаулардың шамасы. 4. Жабдықтарды техникалық пайдалану ережелері және қауіпсіздік шаралары. 5. Тұқымдар мен қалдықтарды линтерлеу стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Линтер процесінде ақаулардың пайда болуын болдырмау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Линтердің негізгі ақауларын ажыратыңыз: талшықты тері, тері, сынған тұқымдар. 2. Минералды және органикалық қоспаларды ажыратыңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Линтеринг процесінде қандай негізгі ақаулар болуы мүмкін екенін біліңіз. 2. Ақаулардың пайда болуын жою үшін жабдық режимін реттеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Типтік практикалық міндеттерді шешуде дербестік көрсете отырып, басшылық етудегі қызмет. Басшының алға қойған міндетін негізге ала отырып, өз қызметін жоспарлау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Сапаны бақылау зертханашысы	
	6	Сапаны бақылау инженері	
11. Кәсіптің карточкасы «Ағаш өңдеу бойынша кептіргіш жабдықтың операторы»:			
Топтың коды:	8151-9		
Қызмет атауының коды:	8151-9-043		
Кәсіптің атауы:	Ағаш өңдеу бойынша кептіргіш жабдықтың операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	43-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (43-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 22 қаңтардағы № 19 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 24 қаңтарда № 19923 болып тіркелді. Тоқыма өндірісінің кептіру жабдықтарының операторы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Талшықты материалдарды өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8159-9-024 - Линтерлік жабдықтың операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шитті мақтаны қалыпты ылғалдылыққа дейін техникалық шарттарға сәйкес одан әрі өңдеу процесіне дейін кептіру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ылғалды шитті мақтаны одан әрі өңдеуге немесе ұзақ сақтауға кептіру процесін қамтамасыз ету 2. Техникалық шарттардың нормативтік талаптарына сәйкес дымқыл мақта шикізатын алу процесін қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ылғалды шитті мақтаны одан әрі өңдеуге немесе ұзақ сақтауға кептіру процесін қамтамасыз ету	Дағды 1: Шитті мақтаны кептіру	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Шитті мақтаның біркелкі түсуін көзбен бағалау. 2. Шитті мақтаның бастапқы ылғалдылығына негізделген кептіру барабанының жұмыс режимін таңдаңыз. 3. Шитті мақтаны кептіру процесін жүргізіңіз. 4. Бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштеріне бақылау жүргізу. 5. Кептіру барабанындағы температураны өлшеңіз. 6. Берілген жылу режимін және ауа, бу, газдар ағынының жылдамдығын қамтамасыз ету. 7. Нұсқауларға сәйкес өнімнің ылғалдылығын, жұқаруын, температурасын реттеңіз. 8. Техникалық ақауларды жою. 9. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау. 	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кептіру процесі. 2. Шитті мақтаның құрылымы кептіру объектісі ретінде. 3. Шитті мақтаның жылу техникалық қасиеттерін сипаттайтын параметрлер. 4. Әр түрлі модификациядағы Кептіру жабдықтары. 5. Кептіргіштердің кинематикалық схемасына арналған бөлшектер мен түйіндер. 6. Мақта кептіру қондырғыларын жылумен жабдықтау. 7. Әр түрлі маркалы жылу генераторлары. 8. Жылу генераторларымен бірге жұмыс істейтін түтін сорғыштар мен желдеткіштер. 9. Кептіргіштерде шитті мақтаның жануын болдырмайтын құрылғы. 10. Жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 11. Кептіру агрегаттарымен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, жеке қорғану құралдарын қолдану жөніндегі қағидалар. 12. Неке түрлері, оның алдын алу және жою әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Кептіру барабанына, біріктірілген технологиялық және қосалқы жабдыққа қызмет көрсету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Машиналар мен механизмдердің жұмыс процесінде анықталған кішігірім ақауларды жою. 2. Механизмдердің тозуын уақтылы анықтаңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кептіру барабандарының техникалық сипаттамаларын білу. 2. Кептіргіш барабандар мен қосалқы жабдықтардың механикалық тораптарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Техникалық шарттардың нормативтік талаптарына сәйкес дымқыл мақта шикізатын алу процесін қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Ылғалды шитті мақтаны одан әрі өңдеу процесіне нормативтік ылғалдылыққа дейін кептіру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтың кептіру барабанының технологиялық жұмыс режимін сақтау. 2. Кептіру барабанын тұрақты күйде ұстаңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы және жұмыс принципі. 2. Жабдықты техникалық пайдалану ережелері және қауіпсіздік шаралары. 3. Шикі мақта, талшық, тұқым және қалдықтар стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Жеке ақаулардың пайда болуын және Жабдықтың технологиялық режимін сақтауды болдырмау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негізгі ақауларды ажыратыңыз: талшықты тері, жыртылған және сынған талшық, түйіндер, бұйралар, флагелла, тері, сынған тұқымдар, шатырлы тұқымдар, 2. Минералды және органикалық қоспаларды ажыратыңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білу қандай негізгі ақаулар пайда болуы мүмкін. 2. Ақаулардың пайда болуын жою үшін жабдықтың технологиялық режимін реттеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Типтік практикалық міндеттерді шешуде дербестік көрсете отырып, басшылық етудегі қызмет. Басшының алға қойған міндетін негізге ала отырып, өз қызметін жоспарлау</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Сапаны бақылау зертханашысы	
	5	Мастер участка	
12. Кәсіптің карточкасы «Шикізат пен талшықтарды престоуші»:			
Топтың коды:	7316-2		
Қызмет атауының коды:	7316-2-056		
Кәсіптің атауы:	Шикізат пен талшықтарды престоуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	43-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (43-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 22 қаңтардағы № 19 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 24 қаңтарда № 19923 болып тіркелді. Шикізат пен талшықты престоуші		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Талшықты материалдарды өңдеу технологиясы	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8159-9-024 - Линтерлік жабдықтың операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мақта талшығын, Линт пен талшықты қалдықтарды орау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Талшықты өнімдерді пакеттеуді қамтамасыз ету. 2. Техникалық шарттардың нормативтік талаптарына сәйкес талшықты өнімді пакеттеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Талшықты өнімдерді пакеттеуді қамтамасыз ету.	Дағды 1: Мақта талшығын, Линт пен талшықты қалдықтарды орау.	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Берілген режимде талшықты өнімдерді басу процесін бақылау. 2. Пресс пен механизмдердің жұмыс режимін басқару. 3. Талшықты өнімнің тығыздалуын бақылау пресс камерасы бұрмалау процесінде. 4. Орау материалын дайындаңыз және пресске жіберіңіз. 5. Баспасөзді түсіріп, бумаларды ораңыз. 6. Техникалық ақауларды жою. 7. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау. 	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі модификациядағы негізгі пресс-жабдықтың құрылымы мен дизайнын білу. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықты пайдалану ережесі. 3. Баспасөздің техникалық сипаттамалары. 4. Баспасөздің кинематикалық схемасына арналған бөлшектер мен түйіндер. 5. Баспасөздің ықтимал ақаулары және оларды қалай түзетуге болады. 6. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар. 7. Жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 8. Неке түрлері, оның алдын алу және жою әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Пресске, түйіскен технологиялық және қосалқы жабдыққа қызмет көрсету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пресс пен қосалқы жабдықтың жұмыс режимін таңдаңыз. 2. Баспасөз қуатын реттеуді басқару. 3. Талшықты өнімдердің біркелкі түсуін көзбен бағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баспасөздің техникалық сипаттамаларын білу. 2. Көмекші жабдықтың техникалық сипаттамаларын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Техникалық шарттардың нормативтік талаптарына сәйкес талшықты өнімді пакеттеу	<p>Дағды 1: Талшықты өнімдерді сапалы пакеттеуді қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баспасөз жұмысының технологиялық режимін сақтау. 2. Баспасөзді тұрақты күйде ұстаңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы және жұмыс принципі. 2. Жабдықтарды техникалық пайдалану ережелері және қауіпсіздік шаралары. 3. Мақтаны бастапқы өңдеудің дайын өніміне арналған техникалық стандарттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Ақауларды болдырмау және Жабдықтың технологиялық режимін сақтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қаптама материалындағы некені ажыратыңыз. 2. Дайын өнімнің қаптамасына қойылатын сәйкессіздіктерді анықтаңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Престеу процесінде қандай некелер болуы мүмкін екенін біліңіз. 2. Ақаудың пайда болуын жою үшін жабдықтың технологиялық режимін реттеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Типтік практикалық міндеттерді шешуде дербестік көрсете отырып, басшылық етудегі қызмет. Басшының алға қойған міндетіне сүйене отырып, өз қызметін жоспарлау.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Сапаны бақылау зертханашысы
	5	Учаске шебері
13. Кәсіптің карточкасы «Талшықты материалдарды өңдеу процесін бақылайтын зертханашы»:		

Топтың коды:	7316-2		
Қызмет атауының коды:	7316-2-024		
Кәсіптің атауы:	Талшықты материалдарды өңдеу процесін бақылайтын зертханашы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	43-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (43-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 22 қаңтардағы № 19 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 24 қаңтарда № 19923 болып тіркелді. Зертханашы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Талшықты материалдарды өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2141-4-004 - Сапаны бақылау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қабылданатын шитті мақтаны, оларда қайта өңделетін мақта өнімін сапалы бағалау және цехтар жабдықтарының жұмысын бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шитті мақтаны джинирлеу процесін және Джин батареясының жұмыс қабілеттілігін қамтамасыз ету 2. Мақта талшығын алу процесін нормативтік талаптарға сәйкес қамтамасыз ету.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Шитті мақтаны джинирлеу процесін және Джин батареясының жұмыс қабілеттілігін қамтамасыз ету	Дағды 1: Мақта тұқымын берілген режимде талшықтан бөлу.	Машықтар:	
		1. Берілген режимде Ара мен білік джиндерінде джинация процесін бақылау. 2. Джин машиналары мен механизмдерінің жұмыс режимін басқару. 3. Джиндердің ауа камераларында статистикалық қысымды қамтамасыз етіңіз. 4. Берілген норма шегінде талшықтың төменгі және жоғарғы түсірілімі бар камералар үшін саптамадан шыққан кезде ауа жылдамдығын қамтамасыз ету. 5. Ауыстыру торлар мен аралар. 6. Техникалық ақауларды жою. 7. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі модификациядағы негізгі Джин жабдығының құрылымы мен дизайнын білу. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықты пайдалану ережесі. 3. Әр түрлі модификациядағы мақта талшығын тазартқыштардың конструкциялары. 4. Гиндердің, талшықты тазартқыштардың және конденсаторлардың техникалық сипаттамалары. 5. Джиндердің, талшықты тазартқыштардың және конденсаторлардың кинематикалық схемасына арналған бөлшектер мен түйіндер. 6. Джиндердің, талшықты тазартқыштар мен конденсаторлардың мүмкін ақаулары, оларды жою әдісі. 7. Джин-талшықты тазалау батареясының аэродинамикалық режимін жүргізу және баптау әдістемесі. 8. Ара тістерінен талшықты жақсы алу және оны талшықты бұрмада тасымалдау шарттарын білу. 9. Қызмет көрсетілетін машиналардың жұмыс органдары арасындағы саңылаулардың шамасын білу. 10. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар. 11. Жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 12. Неке түрлері, оның алдын алу және жою әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Джин батареясына, біріктірілген технологиялық және қосалқы жабдыққа қызмет көрсету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джинсы мен қосалқы жабдықтың жұмыс режимін таңдаңыз. 2. Джиндердің тамақтануын реттеуді басқарыңыз. 3. Шитті мақтаның біркелкі түсуін көзбен бағалау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтың техникалық сипаттамаларын білу. 2. Мақтаның физикалық-механикалық қасиеттерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Мақта талшығын алу процесін нормативтік талаптарға сәйкес қамтамасыз ету.</p>	<p>Дағды 1: Түтіндердің ең аз шығуымен джинирлеу процесінде технологиялық жабдықтар жұмысының ұштасуын қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джин жабдығының технологиялық жұмыс режимін сақтау. 2. Жабдықты тұрақты ақаусыз ұстау. 3. Техникалық ақауларды өзіңіз шешіңіз.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы және жұмыс принципі. 2. Жабдықты техникалық пайдалану ережелері және қауіпсіздік шаралары. 3. Шикі мақта, талшық, тұқым және қалдықтар стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Жекелеген гинирлеу ақауларының пайда болуын және Жабдықтың технологиялық режимін сақтауды болдырмау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джинацияның негізгі ақауларын ажыратыңыз: талшықты тері, жыртылған және сынған талшық, түйіндер, бұйралар, флагелла, тері, сынған тұқымдар, шатырлы тұқымдар. 2. Негізгі және қосалқы технологиялық жабдықтардың үздіксіз жұмысын жолға қою.

		Білімдер:	
		1. Джинация процесінде пайда болатын ақаулардың пайда болуын біліңіз. 2. Ақаулықтарды жоюға арналған жабдықтың технологиялық режимін реттеу мүмкіндігі. 3. Джинация процесінде негізгі ақаулардың пайда болу себептері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Типтік практикалық міндеттерді шешуде дербестік көрсете отырып, басшылық етудегі қызмет. Басшының алға қойған міндетіне сүйене отырып, өз қызметін жоспарлау.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Учаске шебері	
	6	Сапаны бақылау инженері	
14. Кәсіптің карточкасы «Сапаны бақылау жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2141-4		
Қызмет атауының коды:	2141-4-004		
Кәсіптің атауы:	Сапаны бақылау жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы (17.04.2013 ж. өзгертулермен) Инженер-технолог		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Стандарттау, сертификаттау және метрология (салалар бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шитті мақтаны қабылдауды, жинақтауды, сақтауды және қайта өңдеуді бақылауды ұйымдастыру, сондай-ақ шикізат пен дайын өнімнің сапалық көрсеткіштерін айқындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сапаны бақылау бойынша іс-шараларды дайындауды және өткізуді ұйымдастыру 2. Техникалық шарттарға сәйкес келетін сапалық дайын өнімді алу процесін қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Сапаны бақылау бойынша іс-шараларды дайындауды және өткізуді ұйымдастыру	Дағды 1: Шикізат пен дайын өнімнің сапасын бақылау	Машықтар:	
		1. Қабылданатын шитті мақтаға сапалық бағалау жүргізуді бақылау. 2. Кептіру-тазалау, Джин және Линтер цехтарының жұмысын бақылау және оларда қайта өңделетін мақта өнімдерінің сапасын бағалау. 3. Мақта талшығының, линттің және талшықты қалдықтардың бумасының таңбалануы мен қаптамасының дұрыстығын бақылау. 4. Зауытта және дайындау пункттерінде шитті мақта мен дайын өнімнің сапасын бақылау. 5. Сапасыз өнім шығарудың себептерін талдау.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стандарттарда белгіленген шитті мақта мен дайын өнімнің сапасын анықтайтын көрсеткіштерді білу. 2. Мақтаның әртүрлі сорттары мен түрлерін өңдеудің барлық технологиялық процесін жетік білу. 3. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар. 4. Жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 5. Неке түрлері, оның алдын алу және жою әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Өндірілетін өнімнің жаңа түрлерін әзірлеу және сапасын жетілдіру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаңа стандарттарды, техникалық шарттар мен нұсқаулықтарды енгізуге байланысты іс-шараларды дайындау мен өткізуді бақылау. 2. Шығарылатын өнімнің сапасын бағалауды жүргізу: мақта талшығы, линт, тұқым және талшықты қалдықтар. 3. Белгіленген нысан бойынша техникалық және технологиялық құжаттаманы ресімдеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шикізат пен дайын өнімнің әр түріне сәйкес стандарттарды білу. 2. Шитті мақтаның және мақта тазалау зауыттарының дайын өнімінің сапасын анықтайтын көрсеткіштерді білу. 3. Шитті мақтаның барлық партиясының жалпы орташа сапа көрсеткіштерін Мұқият белгілеңіз.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Техникалық шарттарға сәйкес келетін сапалы дайын өнімді алу процесін қамтамасыз ету	Дағды 1: Шығарылатын өнімнің сапасын бағалауды жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Органолептикалық және зертханалық талдау арқылы талшық сапасының келесі көрсеткіштерінің зауыт сертификатының мәліметтеріне сәйкестігін тексеріңіз: ұзындығы, сорттары, жетілуі, микронейер және ылғалдылық. 2. Мақта тазалау зауыттары әрбір қайта өңделетін шитті мақта партиясының бірінші маркасынан жіберетін бақылау үлгілері бойынша талшықтың ақаулары мен бітелулерін анықтау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шикі мақтаға, талшыққа, тұқымға және талшықты қалдықтарға қойылатын техникалық шарттардың талаптары. 2. Шитті мақтаны қабылдау кезіндегі бағалау көрсеткіштері. 3. Сәйкес келмейтін өнімді қабылдамау тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Қолданыстағы стандарттар мен нұсқаулықтарға сәйкес зертханалық талдаулар жүргізуді бақылау.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүйелі аспаптық бақылау кезінде шитті мақтаның орташа үлгісін эталондармен салыстыра отырып, стандартты талаптарға сәйкес сыртқы белгілері бойынша мақта сортын анықтаңыз. 2. Шығарылатын мақта өнімдерінің сапасын анықтау үшін аспаптарды қолдану.

		Білімдер:	
		1. Зертханалық аспаптар мен өлшеу аппаратурасының жұмыс принциптері. 2. Әр түрлі шикізат түрлерінің қасиеттері, мақсаты, талдау үшін сынама алу. 3. Таңбалауға және көлік ыдысына қойылатын нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жеке жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Ұжымда жұмысты ұйымдастыру дағдылары		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
15. Кәсіптің карточкасы «Инженер-зерттеуші»:			
Топтың коды:	2141-1		
Қызмет атауының коды:	2141-1-004		
Кәсіптің атауы:	Инженер-зерттеуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы Инженер-технолог (технолог)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2141-4-004 - Сапаны бақылау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Дайындау пункттерінде және зауытта шитті мақтаны өңдеу және Жабдықтың технологиялық процесін бақылауды ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мақтаны бастапқы өңдеу бойынша технологиялық процестерді ұйымдастыру, жүргізу, басқару. 2. Технологиялық жабдықтардың жай-күйін бақылауды, өртүрлі мақсаттағы жөндеу жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыру.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мақтаны бастапқы өңдеу бойынша технологиялық процестерді ұйымдастыру, жүргізу, басқару.			

	<p>Дағды 1: Мақтаны бастапқы өңдеу бойынша технологиялық процесті басқару және әкімшілендіру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақта тазалау зауыттарында шитті мақтаны қайта өңдеудің технологиялық регламентін сақтау. 2. Ылғалды шитті мақтаны дайындау пункттерінде ұзақ сақтауға - Кептіру процесіне дайындауды жүзеге асыру. 3. Тиісті жабдықтың өнімділігі мен тазарту әсерін бақылау. 4. Мақта тұқымын линтерлеу, делинтирлеу процесінің сандық және сапалық сипаттамаларын анықтаңыз. 5. Мақта тұқымын және қолданылатын жабдықты дайындауды қамтамасыз етіңіз. 6. Талшықты қалдықтарды шикі мақта түріне, бітелуіне және түсіне қарай жіктеңіз. 7. Мақта талшығын, Линт пен талшықты қалдықтарды қаптау процесін бақылауды жүзеге асыру. 8. Шикізатты қабылдау бойынша құжат айналымын және есепті құжаттаманы жүргізу. 9. Өнім өндіру саласындағы стандарттармен жұмыс істеу. 10. Өнім өндірудің прогрессивті технологиялық процестерін енгізуге жәрдемдесу. 11. Дайын өнімді сертификаттауға дайындауды жүзеге асыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шикізаттың әртүрлі түрлерінің қасиеттері, мақсаты, талдау үшін сынама алу. 2. Шикізатты қабылдау актісін жасау. 3. ГОСТ және шитті мақтаны қабылдау мен дайындаудың техникалық шарттары. 4. Мақтаны қайта өңдеудің технологиялық процестерінің маңызды тораптары мен бөлшектерінің техникалық есептеулері. 5. Таңбалауға және көлік ыдысына қойылатын нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары. 6. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Мақтаны қайта өңдеу бойынша технологиялық жабдықтардың әртүрлі түрлерінің жұмысы мен пайдаланылуын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық жабдықтарды орналастыру, техникалық жарақтандыру және жұмыс орындарын ұйымдастыру жоспарларын жасау. 2. Өндірістік қуаттылықты және жабдықты жүктеуді есептеңіз. 3. Мақта дайындау және бастапқы өңдеу жабдығының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету. 4. Өндірістік процесті қажетті материалдармен қамтамасыз ету және түгендеу. 5. Жобалау-конструкторлық және технологиялық құжаттаманы, кинематикалық схемаларды оқып, ресімдеу. 6. Өндірістік және технологиялық процестің бұзылуын талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық жабдықтың құрылысы және жұмыс принципі. 2. Өндірістік процесте қолданылатын жабдықтың құрамы мен мақсаты. 3. Технологиялық жабдықтың нұсқалары мен өзара алмастырылу принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Технологиялық		

жабдықтардың жай-күйін бақылауды, өртүрлі мақсаттағы жөндеу жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыру.	Дағды 1: Негізгі технологиялық жабдықтардың, механизмдердің техникалық жай-күйін және пайдаланылуын бақылау	Машықтар: 1. Жаңа технологиялық жабдықты сынау және іске қосу. 2. Пайдаланылатын жабдықтарды, материалдар мен құралдарды жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу. 3. Жабдықтың құрамын нақты технологиялық процесс бойынша анықтаңыз.
		Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы және жұмыс принципі. 2. Жабдықты техникалық пайдалану ережелері және қауіпсіздік шаралары. 3. Шикі мақта, талшық, тұқым және қалдықтар стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Технологиялық жабдыққа ағымдағы, күрделі жөндеу жүргізуді бақылау	Машықтар: 1. Жабдықтың ағымдағы және жоспарлы-алдын алу жөндеуін бақылау. 2. Белгіленген нысан бойынша техникалық және технологиялық құжаттаманы ресімдеу.
	Білімдер: 1. Өндірісті санитарлық-техникалық бақылау жөніндегі Нұсқаулық. 2. Еңбекті қорғау талаптары. 3. Мақтаны бастапқы өңдеу бойынша негізгі технологиялық жабдықты пайдалануға арналған нормативтік-техникалық құжаттама.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жеке жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Адамдар тобының жұмысын ұйымдастыра білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас инженер

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

16. Мемлекеттік органның атауы:

17. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Агроөнеркәсіптік қауымдастықтар кешені" консорциумы

Жоба жетекшісі:

Калдыбаев Рашид Тордыбаевич

E-mail: rashid_cotton@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (725) 230 02 54

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

19. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 23.02.2024 г.

20. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

21. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2022 г.

22. Болжамды қайта қарау күні: 26.10.2025 г.